

Identiteit

Naam: Nicole Dekkers

Studentnummer: 2084681

Klas: 29V4D

Vak: Identiteit

Afstudeerrichting: KATHB

School: OBS De Klokkebei

Groep: 1/2 en 1

Begeleidster: Patrick van Lommel

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inleiding	2
1. Verbondenheid en bezinning	3
1.1. In gesprek met de kinderen (1-2-3-4)	3
1.2. Leer- en leefomgeving (5-6)	4
1.3. Bijbelverhaal (7-8).....	6
1.4. Inspiratiebronnen	6
2. Identiteit van de school	7
2.1. Visie en missie OBS De Klokkebei	7
2.2. Klimaat van de school.....	7
2.3. Levensbeschouwelijk onderwijs	8
3. Bijlagen.....	9
Bijlage 1: Denken-delen-uitwisselen	9
Bijlage 2: 10 tips om een schooljaar goed te starten	9
Bijlage 3: regels en afspraken van de klas	10
Bijlage 4: Situatie naspelen Kanjertraining.....	10
Bijlage 5: Vertrouwensoefening.....	10
Bijlage 6: Massage	11
Bijlage 7: Kanjer van de dag.....	12
Literatuurlijst	13

VOORWOORD

In dit verslag over identiteit licht ik mijn beroepsidentiteit toe. In verschillende situaties uit de praktijk geef ik aan waarom ik dit zo belangrijk vindt en hoe dit aansluit bij de afstudeerrichting die ik gekozen heb: KATHB. Tot en met december stond ik voor groep 1/2 B. na de kerstvakantie ben ik gestart met een eigen groep: groep 1D. In mijn groep kwamen en komen alle kinderen die op dat moment 4 worden. Vandaar dat u in dit verslag situaties tegenkomt van groep 1/2 B en van groep 1D. In het verslag over mijn professionele identiteit zal er verteld worden vanuit een levensbeschouwelijk perspectief. Hoofdstuk 1 gaat in op verbondenheid en bezinning ne hoofdstuk 2 gaat in op de identiteit van de school.

INLEIDING

De afgelopen jaren ben ik al veel scholen tegengekomen en heb ik kennis mogen maken met hun organisatie en manier van werken. Ook op het gebied van godsdienst en levensbeschouwing heb ik al veel verschillende dingen gezien. Verschillende stromingen en verschillende populaties. Hierdoor ben ik er voor mezelf achter gekomen welke normen en waarden ik belangrijk vindt en wat ik over wil brengen op de kinderen. Hier kom ik verder in het verslag nog op terug. Naar mijn idee maakt het niet uit op wat voor school je werkt en met wat voor populatie je te maken hebt. Zolang je voor jezelf een goed beeld hebt van welke normen en waarden je belangrijk vindt en deze voor ogen houdt, moet je dat bij alle kinderen over kunnen brengen. Natuurlijk moet je wel nadenken over op welke manier je dat doet. Sommige kinderen zullen misschien een andere manier van denken hebben dan jijzelf. Of zij hebben vanuit thuis andere normen en waarden geleerd die zij volgen. Ik vind dat je ook deze moet respecteren en begrip moet hebben voor de manier waarop de verschillende kinderen leven naar de normen en waarden vanuit hun geloof, religie of thuissituatie. Je moet voor jezelf kunnen bepalen wat je wel en niet accepteert. Ik zie het altijd als een uitdaging om ervoor te zorgen dat je ondanks je verschillen, ideeën en normen en waarden die je hebt, toch op één lijn te komen met de kinderen. Samen moet je een middenweg zien te vinden zodat zowel de kinderen als ikzelf zich fijn voelen en zichzelf kunnen zijn. Na de kerstvakantie ben ik begonnen in groep 1. Alle kinderen die op dat moment 4 werden, kwamen bij mij in de klas. Deze kinderen moeten nog veel dingen leren en de groepsvorming gaat van start. Mijn eigen normen en waarden zijn niet veranderd. Vandaar dat ik mijn thema van vorig jaar ook nog verder uitdiep. Ik vind het omgaan met elkaar heel belangrijk in een groep. Ik ben begonnen met groep 1 waar door het jaar heen steeds nieuwe kinderen in de groep komen. Ik vind het heel belangrijk dat de kinderen in de klas, de nieuwe kinderen accepteren. Ik wil dat zij op een goede en respectvolle manier met elkaar omgaan. Zij kunnen de nieuwe kinderen helpen en uitleggen hoe wij het op school allemaal doen en wat er van hen verwacht wordt. Het is wel zo dat de groepsvorming steeds verandert. Daarom vind ik het belangrijk om ervoor te zorgen dat de kinderen weten hoe ze met elkaar om moeten gaan en wat zij doen wanneer zij dit niet zo ervaren. Hier ga ik verderop in dit verslag nog dieper op in.

1. VERBONDENHEID EN BEZINNING

1.1. IN GESPREK MET DE KINDEREN (1-2-3-4)

Tijdens de kerstperiode heb ik met de kinderen veel gepraat over religie. We hebben het gehad over wat kerst nu precies inhoudt. Hoe vieren we kerst en zijn er verschillen? Ik loop stage op een openbare basisschool. Er zitten hier kinderen met verschillende achtergronden en culturen. Ter voorbereiding op de kerstperiode hebben we een aantal activiteiten gedaan om erachter te komen waarom we nu precies kerst vieren. Al eerste hebben de kinderen in verschillende tweetallen besproken wat zij verstaan onder Kerst en waar ze aan denken. Dit heb ik gedaan door middel van de coöperatieve werkvorm: denken-delen-uitwisselen. Coöperatief leren stimuleert de betrokkenheid en zorgt voor een actieve deelname van de leerlingen. Er is veel variatie in werkvormen. De leerlingen leren veel van en met elkaar. Coöperatief leren bevordert ook de sociale vaardigheden en draagt daardoor bij aan een verbeterde sfeer in de groep. De ontwikkeling van sociale vaardigheden verloopt heel natuurlijk. Coöperatief leren is ook een effectieve vorm van klassenmanagement, want de leerkracht maakt gebruik van het vermogen van leerlingen om elkaar te helpen. En uit onderzoek is gebleken dat het vaak ook een positieve invloed heeft op het zelfvertrouwen van de leerlingen (Kerpel, 2014). Dit sluit weer aan bij mijn eigen normen en waarden. Ik vind het namelijk heel belangrijk dat de relatie tussen de kinderen goed is en dat zij zich veilig voelen in de klas. Ook vind ik het belangrijk dat de kinderen leren met en van elkaar. De coöperatieve werkvormen zijn hier een uitgelezen kans voor.

Ik stelde de vraag waar je aan denkt bij Kerst en wat je met Kerst altijd doet. Vervolgens denken de kinderen ongeveer 1 minuut na en daarna gaan ze het in tweetallen uitwisselen. Wanneer ze dat gedaan hadden, liepen ze weer verder en volgden ze met iemand anders een tweetal (bijlage 1). Als laatste hebben we alle bevindingen gekoppeld en besproken in een kringgesprek. Hierin kwamen verschillende levensbeschouwelijke vragen naar voren zoals:

- ❖ Vier je kerst? En waarom vier je kerst?
- ❖ Wat vier je met kerst?
- ❖ Waar denk je aan bij kerst?
- ❖ Wat doe je met kerst?
- ❖ Ga je naar de kerk met kerst?

We hebben dit met elkaar besproken en kwamen er al snel achter dat iedereen Kerst op een andere manier viert en dat iedereen er een andere gedachte bij heeft. We hebben de verschillen besproken. Samen hebben we het gehad over verschillen tussen de kinderen in de klas. Is het erg als je niet allemaal op dezelfde manier kerst viert? Één leerling kwam met de opmerking dat het niet erg is omdat iedereen zelf mag weten wat hij met Kerst doet. Dit vond ik een goede opmerking en hier ben ik op ingegaan. Ik heb benoemd dat we allemaal op onze eigen manier Kerst mogen vieren. Er is geen goed of fout. Ik vind het heel belangrijk dat de kinderen respect hebben voor elkaar en zich kunnen vinden in de meningen van anderen. Ik heb dit ook aan de kinderen verteld. Iedereen mag zijn wie hij of zij is. We zijn niet allemaal hetzelfde en vieren dus ook Kerst op allemaal verschillende manieren. Ik heb verschillende kinderen de beurt gegeven om te vertellen wat zij doen met Kerst of waar ze aan denken. Er kwamen verschillende antwoorden als: eten, naar de kerk gaan, familie, cadeautjes, kerstboom etc. We zijn hier op ingegaan en hebben besproken wat je dan doet in de kerk. Een aantal leerlingen konden heel goed vertellen wat zij gedaan hadden. Ze hadden het bijvoorbeeld over de pastoor, de liederen, de tosti (hostie) en het stalletje. Deze kinderen konden al goed over het kerstverhaal vertellen terwijl andere leerlingen er nog geen idee van hadden. Hierbij heb ik benadrukt dat niet iedereen hetzelfde is en iedereen de dingen op zijn eigen manier beleeft. Volgens Bakker & Ter Avest (2002) is het goed om de leerlingen bewust te maken van de verschillen tussen de kinderen. Wanneer je met hen hierover in gesprek gaat worden zij zich ervan bewust dat iedereen anders is en dat je moet accepteren hoe iemand is. Kinderen worden gestimuleerd om zich een beeld te vormen van verschillende levensbeschouwingen doordat zij in aanraking komen met verschillende ervaringen en kenmerken.

De dag daarna hebben we samen een **woordweb** gemaakt over Kerst. Iedereen mocht woorden noemen die te maken hadden met Kerst. Hierbij heb ik ook weer benoemd dat iemand bijvoorbeeld kan vinden dat de kerk bij Kerst hoort, terwijl iemand anders dat misschien helemaal niet vindt. De kinderen kwamen zelf al met de opmerkingen dat iedereen het op een andere manier viert en dat dat niet erg is omdat je zelf mag weten hoe je Kerst viert. Ik vond het mooi om te horen dat hoe jong kinderen ook zijn, ze al best goed kunnen begrijpen dat iedereen anders is en verschillende dingen doet. Een woordweb geeft een beknopte visuele voorstelling van de structuur van de tekst. Bij het maken van een woordweb gebruik je meer zintuigen. Dit zorgt ervoor dat je de leerstof beter en langer onthoudt (Monique, 2013).

Om het kerstverhaal nog meer te laten leven bij de kinderen heb ik de dag voor het kerstdiner de zandtovenaar laten zien aan de kinderen. Hier werd het verhaal verteld aan de hand van de zandtekeningen. Dit was voor de kinderen nieuw waardoor zij echt betrokken waren en helemaal in het verhaal zaten. Dit was erg leuk om te zien.

1.2. LEER- EN LEEFOMGEVING (5-6)

In "wat christenen geloven" is te lezen dat Jezus het belangrijk vindt dat je op een goede manier met elkaar omgaat, respecteert en je naaste mensen liefhebt. Het houden van elkaar en op een goede en respectvolle manier met elkaar omgaan zijn belangrijke aspecten van het Christendom (de Schepper, 2013). "Over engelen, goden en helden" beschrijft dat mensen fouten mogen maken. Fouten maken is iets wat mensen doen en kan gebeuren. Jezus geeft hierbij aan dat het niet erg is om fouten te maken zolang je ze maar weer goed maakt en met de mensen in gesprek blijft (van der Molen, 2014). De mensen moeten respect hebben voor elkaar en mensen die het moeilijk hebben, helpen (van der Molen, 2014). Er zijn in het Christendom eigenlijk vier belangrijke punten die steeds terug komen: mensen moeten van elkaar houden, mensen moeten respect hebben voor elkaar, mensen moeten de mensen helpen die het moeilijk hebben en mensen moeten eerlijk delen.

Zelf vind ik het in de klas ook belangrijk dat de kinderen op een respectvolle en goede manier met elkaar omgaan. Ik vind het belangrijk dat er een goede sfeer hangt in de klas en dat de kinderen leren van en met elkaar. In mijn groep 1 komen er steeds nieuwe kinderen bij in de groep. Wat betekent dat de groepsvorming steeds verandert. Het is belangrijk om te zorgen voor een goed pedagogisch klimaat in de klas. In de zogenaamde "gouden weken" wordt je klas gevormd. Als je de kinderen hier al kwijt bent, kost het je de rest van het jaar heel veel moeite om nog bij de leerlingen door te dringen (Saeijs, 2013). Uit dit artikel komen ook 10 tips om een schooljaar goed te starten (Saeijs, 2013). Deze zijn te vinden in bijlage 2.

In de eerste weken wordt de groep gevormd. De kinderen leren elkaar en de leerkracht kennen. In onze klas zijn we begonnen met een groep van 7 kinderen. De meeste kenden elkaar al van het kinderdagverblijf. Dit was voor de kinderen zelf wel fijn omdat dat toch een stukje veiligheid biedt. Dat ze elkaar kennen wilt natuurlijk nog niet betekenen dat ze elkaar ook al écht kennen en goed met elkaar kunnen spelen en werken.

Elk schooljaar opnieuw wordt er een nieuwe groep gevormd. In deze groep loopt het een beetje anders. Kinderen komen vijf keer oefenen en starten dan echt. Dit betekent dat de kinderen in onze groep zich steeds aan zullen moeten passen en hun plaats in de groep opnieuw moeten zoeken of moeten verdedigen.

Een goede begeleiding bij deze groepsvorming is essentieel en je kunt hier het hele jaar plezier van hebben. Wanneer de leiding ontbreekt, vormt de groep zichzelf. Het kan dan gebeuren dat er een negatieve groep ontstaat. Dat wil je natuurlijk niet. Wanneer de groep zichzelf gevormd heeft, is het moeilijk om dit nog te veranderen. Je kunt beter in het begin nog (erg) streng zijn en het daarna wat losser laten dan andersom. Dan werkt het niet meer en lopen de kinderen met je weg.

Een groep die zich vormt gaat door vijf fases. De ene groep doorloopt deze fases sneller dan de andere.

- Forming
- Storming
- Norming
- Performing

- Adjourning

Je wilt een zo veilig mogelijke groep creëren, waarin tijdens het komende schooljaar een gezellige en fijne werksfeer heerst. Boaz Bijleveld schreef een boekje voor de eerste weken van het schooljaar: De gouden weken. Als je deze eerste, belangrijke weken op de juiste manier insteekt, heb je een gouden schooljaar!

- ❖ Start de eerste weken van het schooljaar met groepsvormende activiteiten.
- ❖ Denk na over je regels en maak ze aan het begin van het groepsvormend proces aan de kinderen kenbaar.
- ❖ Draag je waarden en normen uit.
- ❖ Maak contact met de ouders.

(Anke, 2005-2018).

We zijn in de eerste paar weken begonnen met het opstellen van regels in de klas. Het is belangrijk om dit samen met de leerlingen te doen omdat zij op die manier betrokken zijn en mee mogen denken en beslissen over de regels in de klas. Op die manier zullen zij zich er ook beter aan houden en sneller weten wanneer ze iets doen wat niet goed is. Ze hebben de regels immers zelf bedacht (Saeijs, 2013). Alle leerlingen hebben er een vingerafdruk met naam onder gezet. Op die manier is iedereen akkoord gegaan met de regels en is iedereen het er mee eens (bijlage 3).

Bij ons op school maken we gebruik van de kanjertraining. Dit sluit goed aan bij het omgaan met elkaar, elkaar helpen en respect hebben voor elkaar. Kanjertraining gaat uit vijf regels: we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, niemand speelt de baas, niemand lacht uit en niemand doet zielig (Boejoekoe, z.j.). Dit sluit ook aan bij mijn eigen normen en waarden en die van het Christendom. Ik vind het belangrijk dat de kinderen weten hoe we met elkaar omgaan en wat ze kunnen doen om een ander te helpen als niet iedereen zich aan de regels houdt. Hiervoor hebben we in de klas een aantal situaties nagespeeld waarbij we nadenken over hoe we een bepaalde situatie op kunnen lossen en wat je kunt doen om een kanjertijger te zijn (bijlage 4). Als kinderen spelen krijgen ze meer grip op de wereld. Ze willen de emoties voelen en de ervaringen herbeleven. Door ervaringen die hen raken in de veilige spelsituatie na te spelen, beleven ze de gebeurtenissen opnieuw. Het samenspel met andere kinderen geeft de leerlingen een enorme betrokkenheid bij het verhaal dat zij verbeelden. Vanuit die betrokkenheid kunnen kinderen samenspelend het verhaal proeven, ruiken, voelen, beleven en begrijpen (Van den Berg, 2013). Bij de kanjertraining kun je verschillende vertrouwensoefeningen inzetten om de band en het vertrouwen tussen de kinderen te bevorderen en te stimuleren. Ook dit heb ik ingezet omdat ik het belangrijk vind dat de kinderen vertrouwen hebben in elkaar en samenwerken. Één van die oefeningen heet: elkaar doorgeven. Hierbij moesten de kinderen elkaar doorgeven van de ene naar de andere kant. Ze moesten hierbij dicht tegen elkaar aanzitten omdat er anders gaten ontstonden waar de leerling die doorgegeven wordt dan doorheen kan vallen. Je moest dus het vertrouwen geven dat er niks ging gebeuren en er samen voor zorgen dat de leerling aan de andere kant terecht kwam (bijlage 5).

Ook heb ik de kanjertraining gekoppeld aan een Christelijk verhaal: Sicco van de Woudsluiperclub (offringa, 2000). Dit verhaal gaat over Appie. Appie is niet zo goed in allerlei dingen, maar gierig is hij niet. Hij krijgt van zijn moeder altijd geld mee en koopt hier dan snoep van. Het snoepgoed deelt hij met de andere kinderen. Appie wordt alleen gepest en geslagen door een groepje jongens. Op een dag nam een grote jongen het voor Appie op en ging het pesten tegen. Vanaf toen hadden zij een eigen groep "de Woudsluiperclub" met Appie als voedselkolonel. Iedereen in de groep had een eigen taak, maar niemand speelde de baas (Offringa, 2000). Een aantal leerlingen krijgen een bepaalde rol en spelen de situatie na. Hierdoor wordt het "echt" voor de leerlingen en kunnen zij zich inleven in het verhaal. Bijvoorbeeld bij de vakken waarin de eigen beleving van de stof een rol speelt, ondergaan leerlingen die beleving binnen een gespeelde werkelijkheid. Hierdoor leren ze zelf inhoud aan de stof te geven, met als doel bepaalde aspecten beter te doorgronden en te onthouden (de Nooij, 2012). Dramatisch spel biedt eigen mogelijkheden voor de levensbeschouwelijke ontwikkeling (Deen & Houtzager, 2002).

Om de band van de kinderen, het vertrouwen naar elkaar en de weerbaarheid van de kinderen te vergroten heb ik in de klas al een aantal keer massages gedaan. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit ook daadwerkelijk helpt en bijdraagt aan het gedrag en de relatie van de kinderen (Leraar 24, 2010). De kinderen gaan achter elkaar zitten waarbij het achterste kind, de voorste masseert. Ze moeten elkaar vertrouwen en worden weerbaarder doordat de voorste bepaalt wat er gebeurt. Moet het harder of zachter? De onderlinge band en het vertrouwen van de kinderen wordt bevorderd. Foto's en een filmpje hiervan zijn te vinden in bijlage 6. Hierbij vindt ik het ook belangrijk dat de kinderen

nadenken over het geven van complimenten. Ik vind het belangrijk dat zij het beste van elkaar kunnen benoemen. In de klas hebben de “kanjer van de dag”. Hierbij wordt er steeds een leerling gekozen die op die dag zich goed heeft gedragen, lief is geweest voor anderen, zich aan de regels heeft gehouden en die anderen geholpen heeft. De kinderen mogen complimenten geven over de kanjer van de dag. Ik merk dat de kinderen dit erg leuk vinden en hier gemotiveerd door raken. De kinderen bloeien helemaal op als ze de kanjer van de dag zijn. Ik geef zelf ook altijd nog één of meerdere complimenten om aan te geven dat ik hen accepteer zoals ze zijn en ze ook zichzelf mogen zijn. Ik ga altijd uit van de goede kanten van een leerling in plaats van de minder goede. Foto's van de kanjer van de dag zijn te vinden in bijlage 7.

1.3. BIJBELVERHAAL (7-8)

In december werd alles weer in de kerstsfeer gebracht. Op een gegeven moment kwam er een leerling naar mij toe die vroeg waarom we eigenlijk alles zo versieren en waarom we kerst vieren. Ik was al van plan om het kerstverhaal voor te gaan lezen, maar omdat deze leerling er nu mee kwam, heb ik besloten om die dag antwoord te geven op zijn vraag. Hierdoor heb ik ook aangesloten bij de visie van mijn school. De kinderen mogen zelf meedenken over de dingen die ze doen en die zij graag willen leren. De ervaringen die de kinderen zelf inbrengen, gebruiken zij in de omgang met elkaar en in het onderwijs (OBS de Klokkebei, 2017-2018). In het **kerstverhaal** staat de geboorte van Jezus en de weg ernaartoe centraal. Voordat ik het verhaal voor ging lezen heb ik de kinderen verteld dat ze goed moesten luisteren omdat ik na afloop vragen zou stellen over het verhaal. Dit was belangrijk omdat we het verhaal na gingen spelen en ze dus al goed moesten weten wat er zou gebeuren. Ik vind het belangrijk dat ik van te voren al mijn verwachtingen al aangeef aan de leerlingen zodat zij hiervan op de hoogte zijn. Als leerkracht moet je duidelijk je verwachtingen naar de leerlingen toe uitspreken zodat de kinderen weten wat je graag wilt zien en je op die manier met hen hierop kan reflecteren (Coubergs & Struyven, 2013). Nadat ik het kerstverhaal voorgelezen heb, heb ik vragen gesteld aan de leerlingen om te controleren of zij het verhaal onthouden en begrepen hadden. Één leerling wilde graag iets vertellen. Ik heb hem die ruimte gegeven en hem laten vertellen. Hij vertelde dat hij op vakantie ook wel eens heel lang moest rijden voordat ze een hotel gevonden hadden waar ze konden slapen. Hij herkende zichzelf een beetje in het verhaal. Ik vind het mooi om te zien en te ervaren dat de kinderen de verhalen ook op een hele andere manier kunnen beleven. Zij herkennen zichzelf in een, in dit geval, een Bijbelverhaal. Ik vind het mooi om te zien dat de kinderen zich daar in herkennen. Toen deze jongen dit verteld had, kwamen er nog meer verhalen naar voren die hiermee te maken hadden en op een (in)directe manier aansloten bij het kerstverhaal. Om het de kinderen echt te laten beleven hebben we het kerstverhaal nagespeeld. Hierdoor kunnen de kinderen het beter onthouden en gaat het verhaal nog meer leven (de Schepper, 2015).

1.4. INSPIRATIEBRONNEN

Mijn ouders en mijn familie zijn vooral mijn inspiratiebronnen geweest voor mijn levensbeschouwelijke visie. Zij hebben mij normen en waarden bijgebracht waar ik nu zelf ook achter sta. Deze normen en waarden sluiten ook aan bij het Christelijke geloof: respect hebben voor elkaar, op een goede manier omgaan met elkaar, elkaar helpen en eerlijk delen en eerlijk zijn. Wij waren met zes kleinkinderen en als we dan bij mijn opa en oma waren werd altijd gezegd: “Samen spelen, samen delen”. Van jongs af aan weet ik al dat je eerlijk moet delen met elkaar en dat iedereen gelijk is. Dit betekent dus dat je allemaal recht hebt op hetzelfde en dat er geen onderscheid gemaakt wordt. Toen ik net geboren was ben ik gedoopt, ik heb mijn communie gedaan en in groep 8 mijn vormsel. Mijn ouders hadden ervoor gekozen om mij te dopen en mijn communie te laten doen. Mijn vormsel mocht ik zelf beslissen. Zij hebben mij al vroeg geleerd om mijn eigen keuzes te maken en hebben altijd achter mij gestaan. Hierdoor gaven zij aan vertrouwen te hebben en te geloven in mij. Mede hierdoor ben ik geworden wie ik nu ben. Dit vind ik zelf ook heel belangrijk en probeer dit ook altijd over te brengen bij de kinderen in mijn klas. Eerlijkheid is een belangrijk punt wat ik de

kinderen, ook in groep 1, al duidelijk probeer te maken. Ik zeg altijd ik heb liever dat je de waarheid vertelt, dan ben ik minder boos dan wanneer je tegen mij liegt.

Ik vind het belangrijk dat de kinderen op een goede manier met elkaar omgaan, respect hebben voor elkaar, open staan voor anderen, elkaar helpen en samen delen. Dit laat ik ook zeker zien in de klas en bedenk activiteiten die hierbij aansluiten.

2. IDENTITEIT VAN DE SCHOOL

Openbare scholen zijn toegankelijk voor iedere leerling en elke leraar. Het onderwijs is niet gebaseerd op een godsdienst of levensovertuiging. Er zijn wel openbare scholen die vanuit bepaalde onderwijskundige uitgangspunten lesgeven. De gemeente moet zorgen dat er genoeg openbaar onderwijs is. Dit staat ook in artikel 23 van de Grondwet over de vrijheid van onderwijs (Rijksoverheid, z.j.)

2.1. VISIE EN MISSIE OBS DE KLOKKEBEI

OBS de Klokkebei is een openbare school waar iedereen, zonder onderscheid naar godsdienst of levensovertuiging of wat voor ander kenmerk dan ook, welkom is. Dat maakt het onderwijs op deze school tot ontmoetingsonderwijs in de meest praktische zin van het woord. De school schept een leef- en leerklimaat waarin respect voor anderen en andersdenkenden voorop staat. Wij leven samen in een maatschappij die ingewikkeld in elkaar zit en uiterst veelzijdig is. Wij zijn er verantwoordelijk voor dat we onze kinderen goed voorbereiden, zodat zij straks hun weg kunnen vinden in de veelheid van mogelijkheden. Zodat zij zich als mens kunnen ontplooien en zich in die maatschappij een eigen plaats kunnen verwerven. De kenmerken van het openbaar onderwijs zijn in de Grondwet (artikel 23) vastgelegd (OBS De Klokkebei, 2017-2018).

OBS De Klokkebei is een open school en willen de school vormen samen met kinderen, ouders, leerkrachten en het bestuur. Samen willen zij het onderwijs aan de kinderen zo optimaal mogelijk maken. Hier zie je al terug hoe belangrijk het samenwerken is op de basisschool. De Klokkebei vindt ouderbetrokkenheid erg belangrijk. Ouders kennen hun eigen kind het beste. De school waardeert een actieve inbreng van de ouders (OBS De Klokkebei, 2016).

Ouders op OBS De Klokkebei kunnen altijd even binnen lopen na schooltijd. De deur staat altijd open en ouders zijn vrij om nog even naar binnen te komen om wat te vragen of kort te bespreken. Bij de kleuters zie je voor schooltijd ook dat de leerkrachten altijd open staan voor de ouders en hen altijd te woord willen staan. Aan de deur wordt dan besproken of ze het op dat moment kunnen bespreken of dat ze even een afspraak in moeten plannen. De ouders worden overal bij betrokken en worden goed op de hoogte gehouden. Aan het begin van het jaar is er altijd een informatieavond waar de ouders te horen krijgen wat de kinderen dat jaar gaan doen en wat er van hen verwacht wordt. Ik sta nu zelf ook bij de kleuters en vind het belangrijk dat ik open sta voor de ouders en de lijntjes met hen kort houd. Ik vind het belangrijk om hen op de hoogte te houden over de ontwikkeling van hun kinderen. Ik wil graag een open houding aannemen zodat voor de ouders de drempel ook heel laag is en blijft om iets te bespreken of een gesprek in te plannen. Ik vind dat we samen verantwoordelijk zijn voor hoe de kinderen zichzelf ontwikkelen en hoe wij daar een bijdrage aan kunnen leveren. Ook dit komt terug in het Christendom. Samen sta je sterk en samen bereik je meer dan in je eentje (De Schepper, 2015).

OBS De Klokkebei is een open school. Kinderen, ouders, leerkrachten en bestuur vormen samen de school. Samen met elkaar kunnen zij het onderwijs aan de kinderen zo optimaal mogelijk maken. Dat de kinderen met plezier naar school komen, vindt De Klokkebei in de eerste plaats belangrijk. Tevens is betrokkenheid van ouders bij de school belangrijk. Tenslotte kennen zij hun eigen kind het beste. De school stelt een actieve inbreng van ouders zeer op prijs (OBS De Klokkebei, 2017-2018).

2.2. KLIMAAT VAN DE SCHOOL

De kinderen moeten zich op OBS De Klokkebei thuis voelen. Zij staan meer naast het kind dan erboven. De kinderen mogen zelf meedenken over de dingen die ze doen en die zij graag willen leren. De ervaringen die de kinderen zelf inbrengen, gebruiken zij in de omgang met elkaar en in het onderwijs. Elk kind heeft rust, duidelijkheid en regelmaat nodig. Er is een gebonden vrijheid voor de kinderen. Ze nemen de kinderen serieus en geven tegelijk voldoende leiding aan de kinderen. Elk kind is

belangrijk op zijn of haar manier. De school heeft oog voor elk individu, zowel op het gebied van leren als op het welbevinden. Ieder kind heeft recht op de juiste zorg. De omgang met andere kinderen en volwassenen krijgt veel aandacht. De prettige sfeer tijdens het buitenspelen van de kinderen is een voorbeeld van het positieve klimaat op de school. Elk jaar gaan wij één (groep 3 en 4) of twee keer (groep 5 t/m 8) met de kinderen op kamp. Tijdens deze kampen leren de kinderen en de leerkrachten elkaar goed kennen. Bij de activiteiten tijdens het kamp staat het leren samenwerken hoog in het vaandel (OBS De Klokkebei, 2017-2018). Ik vind het zelf ook belangrijk dat de kinderen betrokken worden in het leerproces. Ik vind het belangrijk om de inbreng van de kinderen serieus te nemen en in te gaan op de ideeën waar zij mee komen. Op die manier voelen de kinderen zich meer betrokken en zal de intrinsieke motivatie toe nemen. De betrokkenheid zal hierdoor sterk toenemen en de kinderen zullen langer geconcentreerd kunnen blijven (Marzano, 2014). Op een openbare school is ieder kind en iedere leerkracht welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Het openbaar onderwijs leert kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars meningen of overtuiging. Er wordt op basis van diversiteit en gelijkwaardigheid actief aandacht besteed aan overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting. De openbare school heeft aandacht voor en biedt ruimte aan ieder kind en iedere leerkracht (openbaar onderwijs, z.j.)

Iedereen welkom De openbare school staat open voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.	Waarden en normen De openbare school besteedt actief aandacht aan uiteenlopende levensbeschouwelijke, godsdienstige en maatschappelijke waarden.
Iedereen benoembaar Benoembaarheid op de openbare school staat open voor iedereen, ongeacht levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.	Van en voor de samenleving De openbare school is van en voor de samenleving en betreft leerlingen, ouders en personeelsleden actief bij de besluitvorming over doelstellingen en werkomstandigheden en stemt af met externe betrokkenen en belanghebbenden.
Wederzijds respect De openbare school houdt rekening met en gaat uit van wederzijds respect voor de levensbeschouwing of godsdienst van alle leerlingen, ouders en personeelsleden.	Levensbeschouwing en godsdienst De openbare school biedt de gelegenheid om levensbeschouwelijk vormings- of godsdienstonderwijs te volgen.

Op het rapport wat de kinderen krijgen op De Klokkebei staan ook De Klokkebeivaardigheden. Hieronder vallen verantwoordelijkheid en samenwerken. Het gaat hier om de verantwoordelijkheid die je neemt voor jezelf en voor de ander. Hier komen enkele kernwaarden in terug. Het gaat hier natuurlijk om respect voor elkaar, maar het gaat hier ook om de samenleving. De leerlingen worden hier op beoordeeld en krijgen feedback, tips en tops, om deze vaardigheden te kunnen verbeteren.

2.3. LEVENSBESCHOUWELIJK ONDERWIJS

De Klokkebei biedt vanaf groep 3 tot en met groep 6 de mogelijkheid om op vrijwillige basis lessen LBO te volgen. Op school wordt het "Bijbelles" genoemd. Tijdens deze lessen wordt zowel het Oude als het Nieuwe testament besproken. De lessen vinden plaats onder schooltijd. Ouders hebben zelf de keuze om hun kind(eren) deel te laten nemen (OBS De Klokkebei, 2017-2018)).

In de groepen 7 en 8 volgen de kinderen in het reguliere lesprogramma het vak "Geestelijke Stromingen", waarin ook diverse andere wereldgodsdiensten aan bod komen. Een externe leerkracht LBO biedt de groepen 7 en 8 een lessencyclus over Jodendom, Islam, Christendom en Humanisme. Deze lessen worden structureel in het programma van de groepen 7 en 8 opgenomen. Het is een waardevolle bijdrage voor de kinderen in onze multiculturele samenleving (OBS De Klokkebei, 2017-2018).

3. BIJLAGEN

BIJLAGE 1: DENKEN-DELEN-UITWISSELEN

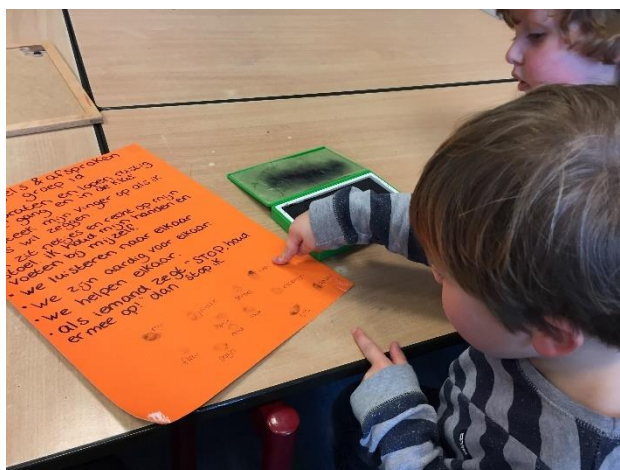
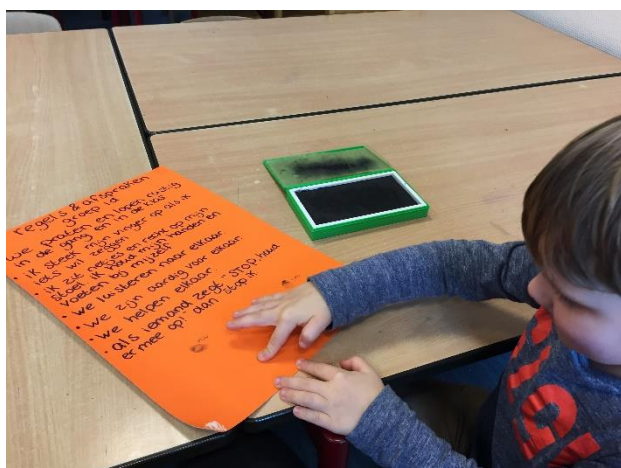

BIJLAGE 2: 10 TIPS OM EEN SCHOOLJAAR GOED TE STARTEN

10 tips om een schooljaar goed te starten

1. Geef meer (oprechte) complimenten dan negatieve feedback
2. Gebruik coöperatieve werkvormen
3. Ken je leerlingen: naam, gezinssituatie, hobby's, talenten en meer
4. Laat de leerlingen jou kennen
5. Maak per dag een aantal keer gebruik van spelletjes die je groep positief helpen vormen: binnenkomers van de vreedzame school, energizers of 5-minuten spelletjes
6. Maak samen groepsregels; hoe willen we dit jaar dat we in de groep met elkaar omgaan
7. Geef opstekers klassikaal en bestraf 1 op 1
8. Zorg dat je dit jaar meerdere malen persoonlijk contact hebt gemaakt met ouders van je klas.
9. Neem regelmatig de tijd om schoolregels en klassenregels van context te voorzien; wat ermee bedoeld wordt en wat je ermee wilt bereiken.
10. Zorg voor een goede overdracht voor de eerste dag van het nieuwe schooljaar

BIJLAGE 3: REGELS EN AFSPRAKEN VAN DE KLAS

BIJLAGE 4: SITUATIE NASPELEN KANJERTRANING

<https://drive.google.com/open?id=1uWCjigsBM526ZGAMjVSLpD5bKURp8EtX>

BIJLAGE 5: VERTROUWENSOEFENING

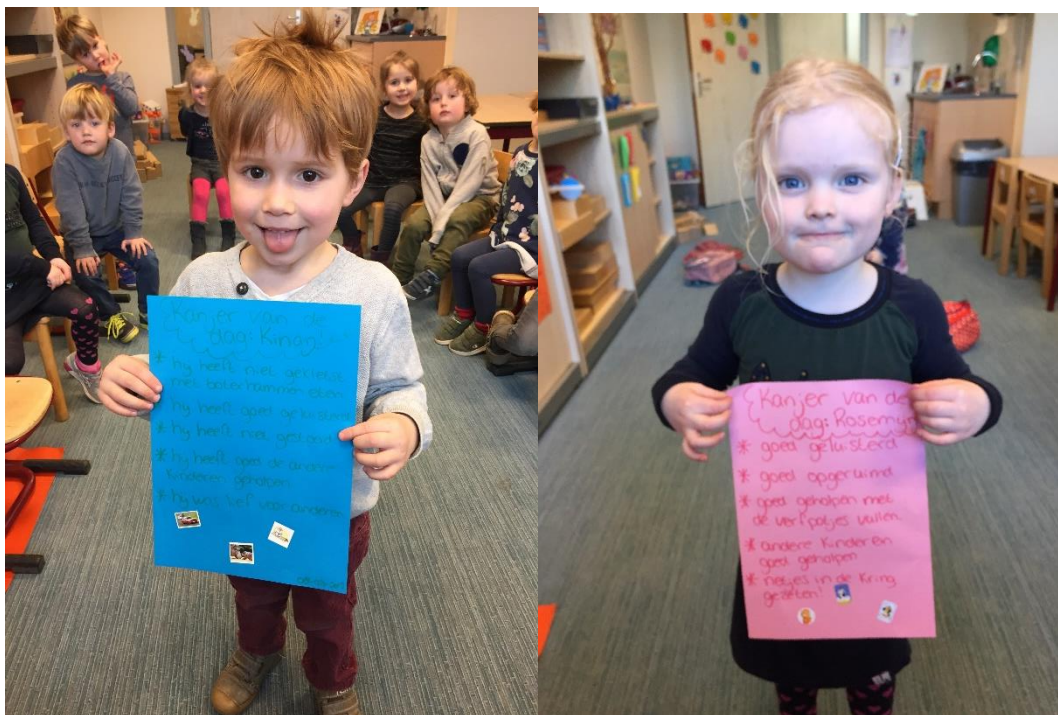

BIJLAGE 6: MASSAGE

https://drive.google.com/open?id=1XtUkvu1xQh_kzMlafynPofBR0oeS0TBl

BIJLAGE 7: KANJER VAN DE DAG

LITERATUURLIJST

Bakker, C. & Ter Avest, I. (2002). *Reflecteren op levensbeschouwing*. Groningen, Houten: Wolters-Noordhoff bv.

Berg, B. van der & Avest, I. ter & Kopmels, T. (2013). *Geloof je het zelf: Levensbeschouwelijk leren in het basisonderwijs*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Boejoekoe, D. & Dekkers, M. & Weide, R. (z.j.). *Kanjertraining: voor vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect*. Geraadpleegd op 6 maart 2018 van <https://www.kanjertraining.nl/>

Coubergs, C. & Struyven, K. & Engels, N. & Cools, W. & Martelaar, K. de (2013). *Binnenklasdifferentiatie: leerkanen voor alle leerlingen*. Leuven: Uitgeverij Acco .

Deen, R. & Houtzager, F. (2002). *Een geschenk van de woestijn*. Amsterdam: Echelon.

Kerpel, A. (2014). *Coöperatief leren*. Geraadpleegd op 5 maart van <https://wij-leren.nl/cooperatief-leren-artikel.php>

Leraar 24 (2010). *Onderlinge kindmassage*. Geraadpleegd op 23 februari 2018 van <https://www.leraar24.nl/onderlinge-kindmassage/>

Marzano, R. & Miedema, W. (2014). *Leren in 5 dimensies: moderne didactiek voor het primair onderwijs*. Assen: Gorcum B.V.

Monique (2013). *Maak een woordweb of woordspin*. Geraadpleegd op 6 maart 2018 van <http://www.ikleerinbeelden.nl/op-school/beelddenken-leren/hulpmiddelen-beelddenken-leren/maak-een-woordweb-woordspin-begrippennet/>

Offringa, B. (2000). *Groeien als een boom: verhalen bij symbolen en thema's uit de bijbel*. Zoetermeer: uitgeverij Meinema.

Openbaar onderwijs (z.j.) *Samen maken we school*. Geraadpleegd op 7 februari 2018 van <https://www.openbaaronderwijs.nu/kernwaarden/>

Saeijs, Y. (2013). *Een goede start van het onderwijs maak je samen*. Geraadpleegd op 22 februari 2018 van <https://www.onderwijsmaakjesamen.nl/actueel/een-goede-start-van-het-schooljaar-maak-je-samen/>